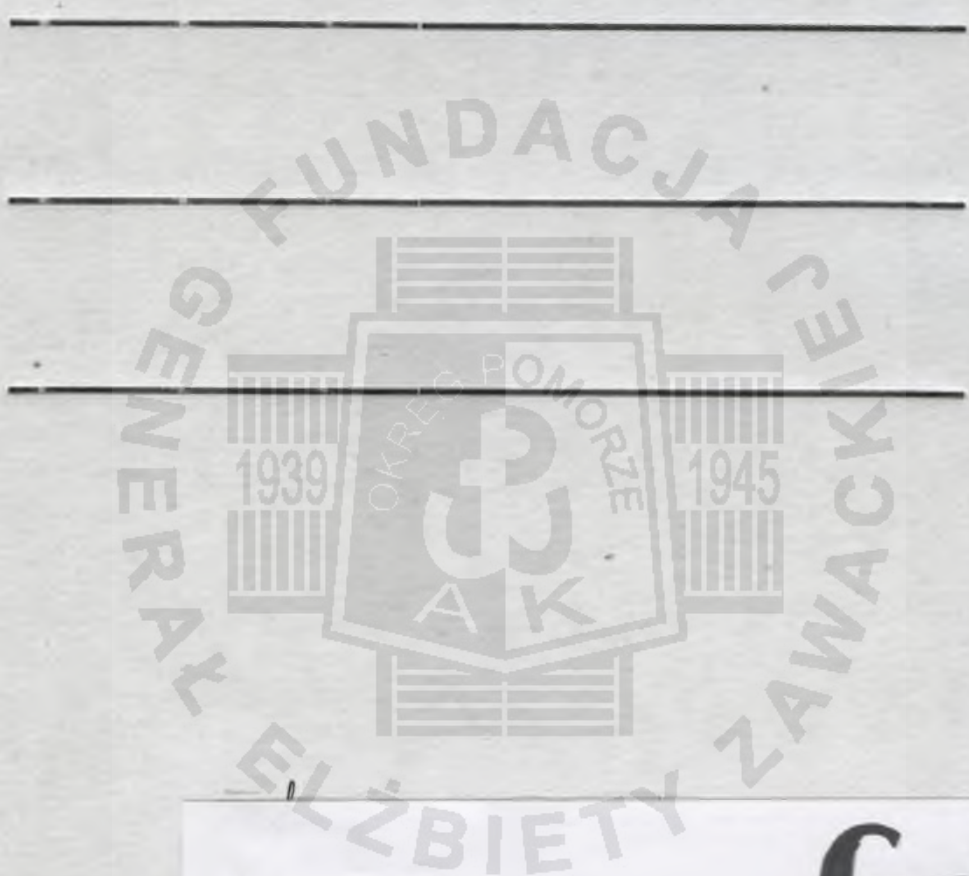

opr. H. Karpiński XII 196
nr 102a

poprzedni nr M-133/742
nr 102a

nr 102a / Tawas

nr 102a / 311 Gdynia

Gdynia

Włosi współpraca z JHK-AK

Gigante Pierro i

Losi Guerino

M-133/742 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Gigante Piero i Losi Guerino

I: M-133/742 Pom.

Gdynia Współpr. z I S X - A X

- I./1. Relacja k. 3 s. 1-3
- I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —
- I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —
- II. Materiały uzupełniające relacje k. 11 §. 1-15
- III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —
- III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. — 1945
- III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —
- III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —
- III./5. Inne ... —
- IV. Korespondencja —
-
-
-
- V. Nazwiskowe karty informacyjne k.
- VI. Fotografie dwie ikonoopafii - zob. koperta w 10 si

1/1. Relacja - Gigante P. i Losi G.

1. Relacja autorstwa Zygmunta Janasia wygłoszone na polsko-rosyjskim sympozjum w Zak. Głównym S B o W i D w Warszawie 18-20.09.1994, mpis kop.

k. 3 s. 1-3

Relacja wygłoszona na Sympozjum Polsko-Włoskim w Zarządzie Głównym
ZBoWiD w Warszawie/w obecności m.in.Gen.Skibińskiego, Gen.Okeckiego,
historyków z Włoch i Polski oraz oficjeli.

W czasie okupacji Hitlerowskiej, na przełomie roku 1942/43 przybyły na teren Gdyni włoskie/królewskie/wojska chemiczne w sile batalionu. Zadaniem ich było w czasie nalotów alianckich zabezpieczać zasłoną gazową port wojenny i miasto Gdynię/nazwane przez okupanta Gotenhafen/. Batalion ten był częścią dywizji chemicznej stacjonującej w Wilhelmshafen, Piławie i Dolnym Śląsku w pobliżu góry św. Anny. W tym celu, co kilkaset metrów rozmieszczone zostały beczki-pojemniki ze stężonym gazem wypuszczanym z chwilą ogłoszenia alarmu p-lot. przez żołnierzy włoskich stacjonujących w baraczkach/po 18 ludzi bodajże/, rozmieszczonych na terenie całej Gdyni. Komenda Battaglione Nebiogimo/Chimica/ znajdowała się w dzielnicy Gdyni Grabówku/w pobliżu Arbeitsamtu/przy ul. Kapi- tańskiej, zaś komenda jednej z kompani mieściła się w Gdyni w blokach ZUS-u przy ul. Śląskiej 51. Rok 1943/44 /i wcześniej/był dla nas członków Tajnego Hufca Harcerzy w Gdyni szczególnie okresem intensywnego zdobywania niezbędnej broni i amunicji wykradanej Niemcom, a od momentu zjawienia się Włochów także uzyskiwanej od nich. Kiedy zorientowaliśmy się, że Włosi sercem nie stoją po stronie Niemców, a w gruncie rzeczy ich nienawidzą zaczęliśmy wchodzić z nimi w kontakty. Mieszkałem wówczas przy ul. Pomorskiej 36/po dwukrotnym uprzednim wyrzuceniu nas z mieszkań/niedaleko dowództwa kompani włoskiej przy ul. Śląskiej 51, a jeszcze bliżej baraku żołnierzy włoskich przy ul. Witomińskiej. W 1943r. nawiązałem kon-takt, później bardzo serdeczny z żołnierzem z tegoż baraku LOSI GUERINO /adresy zamieszkania podane przezeń w 1944r. Caselle Landi/Milano/Via Centra 10 i Lugano-Szwajcaria Canola nr. 18/ i plutonowym /coporale maggiore/ MARIO PALAZZO z Rzymu oraz innymi żołnierzami, również innych baraków i kompa- nii, których nazwisk dziś już nie pamiętam. Losi Guerino później, w 1944r. prze- niesiony został jako telefonista do komendy kompanii przy ul. Śląskiej 51. Poprzez niego wszedłem w kontakt z dowódcą tej kompanii porucznikiem /tenente/ GIGANTE PIERO/w 1943r. przebywał 6 miesięcy w obozie Dęblin-Irena i Przemysłu skąd wydestali go koledzy uniwersytetcy, uprzednie służył we Francji i Grecji, w wojsku od 1938r./ . Obecnie doktor chemii Zam. w Rzymie-Tor Sapienza, Via Adriane Cecioni 26/9, ur. w Genui-Sampierdarena 02.07.1916r. oraz innymi oficerami/^{20/10/1944}jego komendy/telefonista DOLCI REMO Rzym VIA Magna Grecia 5-adres podany w 1944r./Tą drogą otrzymałem kilkanaście sztuk broni krótkiej oraz szczególnie cenną amunicję pistoletową i karabinową, oraz części umundu- rowania i obuwie. Bronią tą uzbroiłem swą drużynę, część amunicji przekazałem swemu dowódcy plutonu/THH/Edmundowi Śmierchalskiemu. Po jednym pistolecie "VIS" kal. 9/produkcji niemieckiej/ przekazałem d-cy innej gruzyny z naszego plutonu THH Stefanowi Nickiemu, oraz ukrywającemu się przed gestapo bosman- matowi /sprzed 1939r./ Stanisławowi Kostańczukowi/w dniu jego imienin/.

Swemu ojcu Franciszkowi Tanaśowi byłemu powstańcowi Wielkopolskiemu 1918/19 ukrywającemu się przed gestapo za działalność podziemną /w org. Zrzeszenie Polaków-Polska Żyje/na Kaszubach, w okolicy jeziora Ostrzyckiego/koło Wieżycy/ zawiozłem pistolet Walter PP kal.7,65, innym zaś partyzantom amunicję. Myślę, że i Włosi wykradali Niemcom broń, bo prócz ich pięknych Beret/kal.9-wielkość 7/radowaliśmy się Vis-ami/aczkolwiek już produkcji niemieckiej/, były też Astry, Waltery i FN-ki. Jeszcze jednym dowodem przyjaznego stosunku niech będzie fakt, że gdy dowództwo wydało rozkaz, że gdziekolwiek do baraku ich przyjdzie "bionde Polacco" należy go/ich/ująć by wydać w ręce Niemców, wszyscy mnie/nas/ ostrzegali. Jak mi podali koledzy z THH z Włochem Andrea Pollucino kontakt utrzymywali hufcowi THH: Hubert Regliński, Józef Wawrzyńczyk i Edmund Smierchalski/z obecnym wicekonsulem Signor Filippi-zastępowy Jan Górecki/. Nie tylko my młodzi żołnierze Polski Podziemnej na Wybrzeżu żyliśmy konspiracją i myślą o Powstaniu, często spotykało mnie pytanie: "Tanaccia wan kommen Partizan Poloniae". Wspólnie ze swym podkomandnym Leszkiem Kosteckim (ps. Orle Oko) miałem zaszczyt uczestniczyć w obecności kilku oficerów i żołnierzy komendy por. Gigante w dniu święta narodowego Włoch na kolacji, na którą to składał się m.inn. upieczony przez mą matkę królik i zdobyty przezemnie makaron i pasta pomidorowa. W tych ciężkich dla nas latach walki, strachu, głodu i wyrzeczeń serdeczność prostego żołnierza włoskiego Losi Guerino, który z własnej racji żywnościowej odkładał dla mnie codziennie kromkę białego chleba i kubek wina pozostanie na zawsze w mej wdzięcznej pamięci. Zaufanie i odwaga z jaką świadomi czynu żołnierze i oficerowie włoscy darzyli nas członków Tajnego Hufca Harcerzy godna jest wysokiej oceny

Zygmunt Tanaś
b. drużynowy THH-AK
pseud. Przebiegły Ryś

Dr. Piero Gigante/adres obecny/16016 Cogoleto/Ge/Via Miramare 3/11, tel. 91813H1, Losi Guerino/odnaleziony niedawno/zamieszkuje w Szwajcarii, gdzie pracował po wojnie (jako elektryk) do emerytury, odwiedził dawne rodzinne strony we Włoszech i zastał moje listy pisane po Październiku 1956r.
adres: 2540 Grenchen kt. Solothurn, Bahnhofstr. 52 w Szwajcarii.

3270 ZYGMUNT TANAS
lekarz medycyny
m. klin. i tropikalnej
Główna 8/30
Tanaś

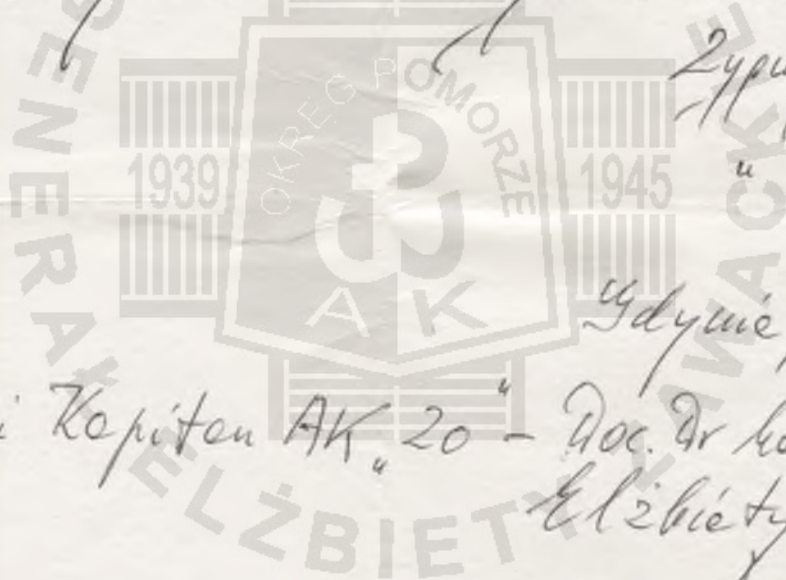
Dr Piero Gigante /adres obecny/ 16016 Cogoletto /Ge/ Via Miramare 3/11, tel. 91813 H1 we Włoszech.

Losi Guerino /odnaleziony niedawno/ zamieszkuje w Szwajcarii, gdzie pracował po wojnie jako elektryk do emerytury, odwiedził dawne rodzinne strony we Włoszech i zastał moje listy pisane po Październiku 1956 R.

Adres obecny: 2540 Grenchen kt.Solothurn, Bahnhofstr. 52 w Szwajcarii.

Powyższe zamieszczone drukiem w Materiałach Historycznych Komisji Środowiskowej Szarych Szeregów przy Addendum Państwowej m. Inst. Warszawy - 1 Maj 1988/8/ - str. 17 pt

Kontakty T. H. H. w Gdyni z żołnierzami Włoskimi
Zygmunt Tomasz
Przebieży Rys.

Gdynia, 10. XII. 1988r.

Do Pani Kapitan AK "20" - Doc. Dr kob.

Elżbiety Zawackiej
w Toruniu!

Pozwalam sobie ponownie przypomnieć Pani Kapitan
prosić o przyznanie Kapitułacji Odznaki Pamięci Honorowej
Okrepu AK Pomorze szlakom dwóm Włochom, którzy w Gdyni
w latach 1944/45 poświęcili życie dla Polski:

por. GIGANTE Piero - do dużej odznaki nr 32
żołnierza LOSI Guerino - do dużej odznaki nr 38

W oczekiwaniu na Pani Docent odpowiedź proszę
z pozdrowieniem i Czczej - Czotku!
Zygmunt Tomasz!

II 2. Materiały uzupełniające kłaje:

Piirro Gigante i Losi Guering: k. 2 s. 1-11

1. Zdjęcie P. Gigante z L. Tanasiem i jego synem Januszem w Gdarsku - Olinie, kserokop. k. 1 s. 1
2. Karta adresowana do L. Tanasia - P. Gigante z Raymu (dopisek odwołany L. Tanasia, kserokop. karty k. 1 s. 2
4. Pismo L. Tanasia o mademie ~~wnio~~ odwołania obywateli włoskiemu (23.08.1967) z odwołaniem motatke L. Tanasia, kop. pisma k. 1 s. 3
5. Pismo Kancelarii Rady Państwa do Lar. G. z Bo Wi D z 7.09.1967 - dot. wniosku o odsuczenie dra ob. włoskiego, kop. k. 1 s. 4
6. List L. Gueringo do L. Tanasia z 10.08.1986, kserokop. oryg. k. 1 s. 5
7. List L. Gueringo do L. Tanasia z 15.10.1986, kserokop. oryg. rkp. k. 2 s. 6-8
8. List P. Gigante do L. Tanasia z 12.02.1986, kserokop. oryg. rkp. k. 2 s. 9-12
9. List Gueringo L. do L. Tanasia, kserokop. rkp. oryg. z dopiskami L. Tanasia k. 1 s. 13

10. Notatki z. Jawsia nt. działalności i życia
J. Gigante i J. Losi do Księgi Krayia AK
Okr. Pomorskiego (data wptywu VIII 1987 - arch. E.Z),
m.kp. onp.

K. 1 5.14-15

Dr Piero Ciparte (w brzości)
 z Zygmuntem Tenen'em
 i jego synem Januszem
 w parku Wiskin
 (go przedwiosna 9)

KANCELARIA RADY PAŃSTWA
BIURO ODZNACZEŃ PAŃSTWOWYCH

Warszawa, dnia 2 września 19 67. 4

Nr Odzn..... 8 / 2423 / 67.....

Zarząd Główny
Związku Bojowników
o Wolność i Demokrację

w Warszawie
Al. Ujazdowskie 6a

Biuro przesyła według właściwości pismo ob. Zygmunta
Tanasia w sprawie obywatela włoskiego Pierre Gigante.

Zał. 2 -

Do wiadomości:

Ob. Zygmunt Tanaś
Gdynia,

DYREKTOR BIURA

St. Sławojan Sajdak

st.s

Truncybi uni p. de merce del. 8.04.15
tar' byt' z'budan v'roci' d'roz' d'cu' u'z' v'roci'
i' n'ba (co v'roci' k'oz' u' s'proule.

Quenden. 10. 8. 86.

Caro amico Tanas'.

Dopo tanti anni trascorsi ho avuto una grande sorpresa, il 28 Luglio sono andato fare una visita a Caselle Landi paese d'origine, ho visto tanti amici, uno si chiama di nome anche Losi Querino, teneva tutte le tue cartoline che avevi scritto a me e fotografie.

Subito ti ho conosciuto nella foto dopo 43 anni trascorsi. Quanto ero in Polonia mi ricordo ancora.

Io sono partito dal mio paese nel 1951, e non sono piu tornato, sono andato in Svizzera per motivo di lavoro.

Ora ho fatto 35 anni di servizio, sono in pensione da 2 anni, Io vivo in Svizzera. Peccato che sono trascorsi tanti anni, e la tua posta la riceveva un Querino che non ti conosceva.

Chiudo sperandoti in buona salute, come pure lo sono io al presente.

Ti prego di rispondere a questo indirizzo Cordiali saluti amico Losi Querino.

Indirizzo Famiglia
Losi Querino } Bahnhofstrasse 52
2540 Quenden. Schweizland. 13

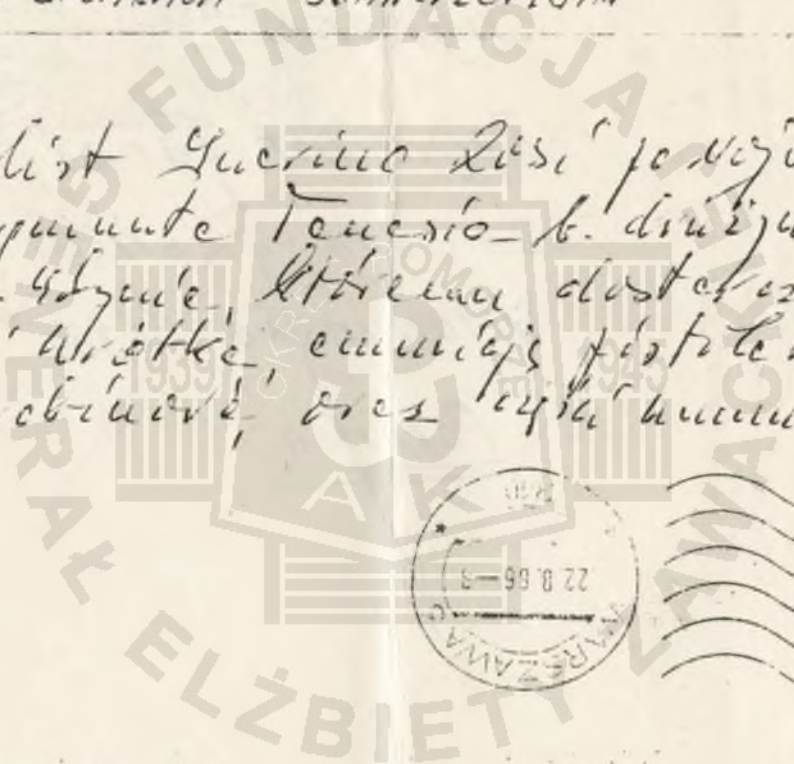
Vertical text on the left margin, possibly a postmark or address fragment, including words like "Villaggio", "Famiglia", "Indirizzo", "Famiglia".

Mitt. Lasi Guerino
Bahnhofstrasse 52.
2540 Grenzach Schweizerland

6

A list Guerino Lasi je vojvoda
do Zyruntse Tencio-b. dnujevoje
TMM-4lyue, Ktorenu dostakozav
brsu Wrotke, emunije posto te vo
i kerobuove, oes cytu unuudat.

))))))

75.
Grenchen del. 15. 10. 26.

Caro Tomas'.

Io tornato dalle vacanze, e subito
leggere le tue cartoline 28. 8. 26 mi
a fatto molto piacere nel sentire
la formazione della tua famiglia,
e la vita tua trascorsa.

Mi dispiace molto nel sentire che
tu fatto una operazione, e sei
ammalato, spero ora starci meglio,
ti faccio tanti auguri di una
guarigione in fretta.
Ti ringrazio per l'invito alla tua
casa in Polonia, ma dove ancora
pensare bene, vedremo nel 1957,
come sarà la situazione.

Grazie anche per l'indirizzo del Dottore
Gigante Piero.

Caro Tomas' ti faccio presente come è
formata la mia famiglia.

Lois Gurino Elettricista nata 18. 12. 1919 Lugano
Louisa lavoro Fabbrica orologi nata 30. 1. 1930

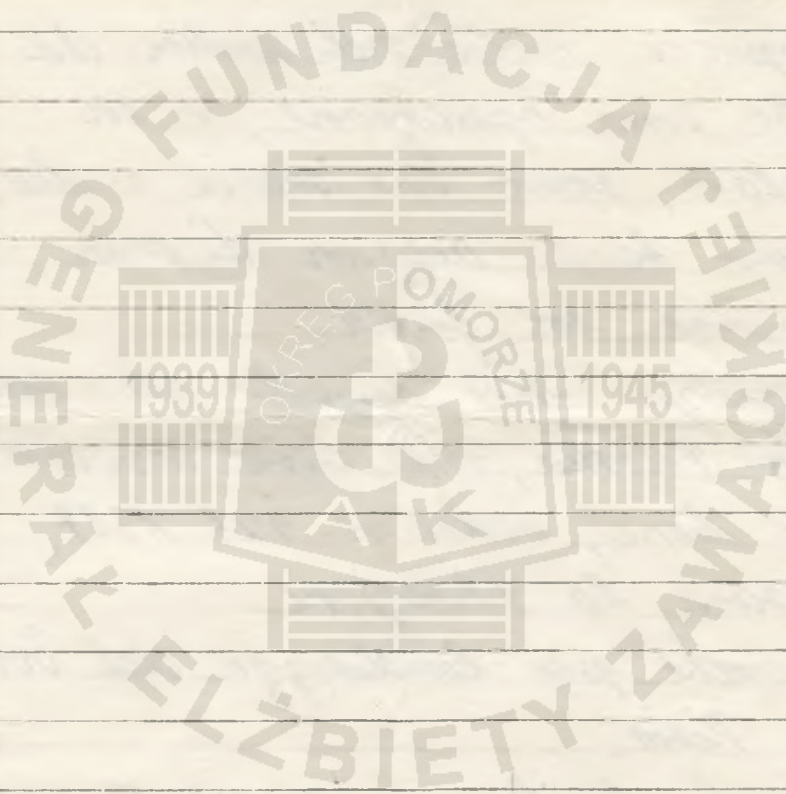
Grenchen Svizzera

1 figlio Lois Angelo nata 27. 9. 1956
meccanico marclaine precisione.

Chiedo al momento stiano bene, e spero
anche te, e la tua famiglia.

tanti cari saluti e baci,

tutti in famiglia. Con Quirino e famiglia
mio numero tel 52-75-39 Grendin
Kt Solothurn

h 271/12/91 Karlsruhe w/o chio

Cajolito 22.2.1991

Carissimo Eymund,

Rispondo con molto ritardo alle Tue gradite

Lettere: Sei sempre un ottimo amico ed il tuo costante ricordo mi rende molto felice. Ho ricevuto anche l'attestato di combattente o patriota: e dire il vero non ho capito molto ma penso sia un riconoscimento per quel poco che ho fatto: questo è merito tuo

che non hai mai dimenticato i poloni ed i serbi che il periodo di guerra ha procurato. Ringrazio te e coloro che hanno voluto obbedirmi in tante

attenzione: mi hai scritto che ora sei il medico e che se così non dovesse più stare tanto tempo lontano e

è sereno felice. Tua moglie Hanna e tua grande famiglia i miei saluti ed il mio più cordiale ricordo: come sei i tuoi figli che non conosco o non ricordo.

Ho saputo della Signora Temu che il Dott Tedders è morto: mi dispiace molto perché lo ricordavo

con molto stima e simpatia: se tu hai affrettato
 traduci la mia lettera ve della signora perché si
 lei che due figli conoscono discretamente l'italiano.
 lo stesso anno ho avuto notizie di loro: e
 molto lontano da me: ci siamo sentiti e spero
 stia bene; non so se è venuto in Polonia
 Comunque per il momento stiamo tutti bene
 e speriamo di tenere avanti un po' do.
 lavoro settimanalmente, ossia una volta con un periodo
 si passa il tempo; tu che sei un po' di tempo
 di tempo per dedicarti alla tua attività presente e
 difesa e te e della tua famiglia o m bene
 e fonte quanto salute.

Grazie di tutto ma soprattutto del gentile
 pensiero

Ben cbebrecco

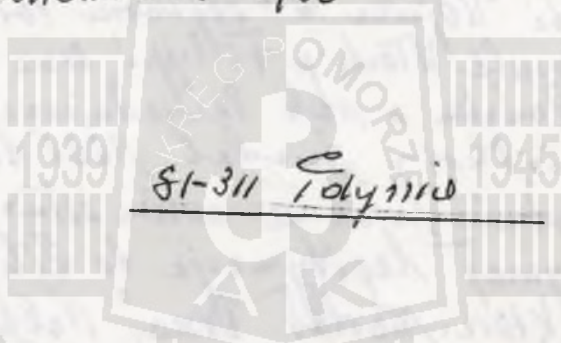
[Signature]

M

Ep. Dr. Zygmunt. Tomes

Witomińska 8/30

(Polska)

Soll Gigante Piero - Via Misumare 3/11 - 16016 Cozoleto

Italia

Podczas odwiedzin Hybnie w latach (do październiku)
 wykonywał prace przez Przewodnicę M.R.N. w Sady
 w Józefu w obecnym por. AK (pr) oświadczył
 konsul w Tolu p. Filippi oraz korespondencja z T.M.H.-AK.
 w Sady z rok Przewodnicę M.R.N. otrzymał
 funkcję przed 1000 kacie Sady.
 Ostatnio przez ze swoim zotarem Guerino LOSI.
 otrzymał korespondencja do Sady z zotarem P.W.
 które nadebra przez Naczelnik S2. S2.
 "ur stowiska Broniewski"

Włode, oficer (ur) Piero Liparte w 1944r.
 umożliwia druznowemu T.M.H. Przebiegiem rydowi
 kontakty z oficerami i zotarem swej
 kompanii (w celu uzyskania broni
 krótkiej, amunicji, pirotechnicy i karabinowej,
 kuty i mundurow, bliziny,
 oraz środków opatrunkowych).

Porucznik wojsk włoskich
 od którego Idrotatem w 1944r.
 Viso
 d-ce korespondencji chemicznej
 (Nebio pigno) stacjonował
 przy ul. Słaskiej 151
 w przedmieściu Bundes.
 wzniesienia obozu dyblin-trewo

Stancis.

Neprazjanie voas o trysjacie i socharanie
i pdenisce kostary zotuzeta Htocha,
patrioty profolskego!

Egr. Signor

Zygmunt Tanas

81-311 Gdynia,

Polonia.

Zotuzar. Htochich. vojst. chem. vojst. ch
(Botanica. Nebiopiho), telefoniziro
prot. Gypante i komeudy kompanii
i vedyui jay ul. Slajin-54
o vcedsinej. Borku jay ul.
Zitomirskij, v 1940r.
dos tarcey i unije brin
krotka - pristolaty oroz
amun'ich, distelefora
i korepidentse i gisij, mundurovovio
Nrelichus i 'dubne oroz opatrudi.
Poznat unije ze noim d-ca tot. Gypante -
Krasnij vyzej obozu. Dedin. Tricha - Dvisejcy
i kuydu. Oficaruje i emicranij Z. Tanas na Prabiepty Ry.
od. Ktochid. Trez otzyluarem. Borku.

Carrissimo Tanas

Risponde con ritardo alla tua
lettera. Ma hai scritto che ora
ai finito per il medico di bordo,
sa in pensione e con denaro,
puoi fare viaggi lontani sul
mare, e così anche tua moglie
Hanna sarà felice. Io spero che
la tua salute sarà migliore.
Da amico mi ricordo sempre,
e mi rende contento. Te ringrazio
molto per l'attento e combattente,
o patrio, ricordo da molto
tempo.

Io e famiglia siamo bene
di salute, spero zona di aver
tutti in famiglia. Tante grazie,
e care saluti.

Augure di felice Natale,
e Anno Nuovo 1992

G. Loxi e famiglia
un abbraccio e buce ciao.

Guerrino Losi z emenhuje, v Kravcani.
2540 Grenchen Bakuhofstr. 572

Do Komisji Kryzys AK Okręgu Pomorski

ARCHIWUM
Zbiory Zawackiej
133 / Pom VII-87

Przedstawiam do odzwierciedlenia wyżej wymienionemu Kryzysowi
2 Włochów, którzy dostarczyli bezinteresownie broń krótką
i amunicję mnie i Zymuntowi Tomasiowi
dрузьствуем T.H.H. - AK Gdynia ps. "Bieliecki Rys"
w 1944 r.

1. Tenente - porucznik GIGANTE Piero d-ca kompanii
Nebiolo Felice Chemica stacjonującego w Gdyni;
komenda jego kompanii mieszka na przy ul. Słackiej 51
miejscem był bracia. Wzięciem obozu Deblin-Trena
otrzymaniem od niego w prezencie pistolet Vis
oraz zapewnienie pomocy w event. Powstańca
mówił mi o swoim telefonacie Losi Guerino
dostarczanie mnie broni krótkiej, oraz
amunicji pistoletowej i karabinowej
(kurtki, bielizny i fuszki mundurowania)
także
obecnie doktor, chemik zajmujący się nowymi
substancjami - dyktator techniczny

Dr Gigante Piero urodził się w Genewie
(dzielnica Sampierdarena
zamieszkuje we Włoszech: 16016 COGOLETO (GE)
obecnie → Via Miramare 3/11

2. Został włoski Losi Guerino dostarczył mi 43 i 44
osobnie kilka sztuk broni krótkiej, kol. 9
2 Beretty, FN-ki Waltery, Astra 765 / duży Steyer (kol. 8 mm)
oraz sporo amunicji pistoletowej i karabinowej.
Nigdy nie widziałem (nie zdradziłem, choć d-ca katolickiej
Kierownictwa Polaków na terenie - przy przydrożu
biłdy Polacco do baraku należącemu do "miejsc" mojej
- ostrej mi. Guerino Losi, prawdopodobnie był
w baraku - to 18 ludzi przy ul. W. Tominińskiego 2
jako w komendzie kompanii przy ul. Słackiej 51
Losi Guerino odjechał w przed miasteczkiem, w kierunku
w szwajcarii: 2540 GRENCHEN KT SOL. (kant. Solothurn)
Bahnhofstr. 52 Schweiz
Tel. 52-75-39 Grenchen
codziennie przy nich udzielającym pomocy dla mnie krowki, białego, chleba
i kubek (pod moim kielichem) wesoło kalebryli i spożyli. Wino przydrożne.
Kocham Polaków!

T: A-133/742 Pom.

Gdynia

Gigante J. i Losi J.

✓ Marty informacyjne

lc. 3

a

Rel. 133/Pou.

godynia
AK 1

Losi Guerino
i gigante Pierro

(Hosi)

odzu. Nr. 38

1939

1945

inf. z Tanais - wyk. E. Malch

AH.

Łącznie 2.

Gigante Piero

D-62 Kompani włoskiego rebo Batepione,
skonstruowanego w Gdyni przy ul. Słowackiej 51,
reaper z w/w kontekt z. Tomeś.

zob. T.: Tomeś Z., wisp. Łącznie, I/1/s. 8

JMM-Pr

Gdynie³

Losi Guerino

Zobowiazanie wroskiego mebio Batalione
stejonijpcego w Gdyni w ul. Ska skwej
51. Teknowiste - Dzielni mieniu zdobyte
bron 2. Tomasi.

206. T. Tomasi J., insp. Gdynie,

I/1/s. 8

KHM-PS

*Losi Guerino
Gigante
Pierro*

Messi

gdyms

Gigante Piervo
Włosi

